

ઇથોપિયા

જે ડૉક્ટર ઠુકરાવાયેલી સ્ત્રીઓ માટે રોકાયાં

કૅથરિન હૅમ્લિન ત્રણ વર્ષ માટે ઇથોપિયા ગયાં હતાં. તેઓ આજીવન રોકાયાં અને હજારો સ્ત્રીઓને તેમની તંદુરસ્તી પાછી આપી.

ક્યાં અદિસ અબાબા

કોણ ડૉ. કૅથરિન હૅમ્લિન, ઇથોપિયામાં એક ઑસ્ટ્રેલિયન ડૉક્ટર

ક્યારે 1958 થી 2020

4 મિનિટનું વાંચન

વાર્તા

કૅથરિન હૅમ્લિનનો જન્મ 1924માં સિડની, ઑસ્ટ્રેલિયામાં થયો. તેઓ છ બાળકોમાંનાં એક તરીકે મોટાં થયાં. તેમણે 1946માં સિડની યુનિવર્સિટીમાંથી મેડિકલનો અભ્યાસ પૂરો કર્યો. સિડનીની એક હૉસ્પિટલમાં તેમની મુલાકાત બીજા એક ડૉક્ટર, રેગ હૅમ્લિન, સાથે થઈ. તેમણે 1950માં લગ્ન કર્યાં.

1950ના દાયકાના અંતમાં આ દંપતીએ અદિસ અબાબા, ઇથોપિયાની એક હૉસ્પિટલમાં ડૉક્ટરો માટેની એક જાહેરખબરનો જવાબ આપ્યો. સ્રોતો વર્ષ 1958 અથવા 1959 જણાવે છે. તેઓ લગભગ ત્રણ વર્ષ રોકાવાનું વિચારીને ગયાં હતાં.

એક ક્રૂર ઈજા

ઇથોપિયામાં કૅથરિન એવી સ્ત્રીઓને મળ્યાં જેમને એક ભયંકર ઈજા હતી. તેને ઓબ્સ્ટેટ્રિક ફિસ્ટુલા (પ્રસૂતિ ફિસ્ટુલા) કહે છે. તે બહુ લાંબા, અટકેલા પ્રસવ પછી થાય છે. બાળક ઘણી વાર બચતું નથી. માતા પોતાનો પેશાબ રોકી શકતી નથી.

આવી ઘણી સ્ત્રીઓને તેમના પતિઓ અને ગામોએ બહાર કાઢી મૂકી. હૉસ્પિટલોએ તેમને પાછી મોકલી. સારવારના નામે કંઈ ન હતું.

હૅમ્લિન દંપતીને શરૂઆતમાં તેના વિશે બહુ ઓછી ખબર હતી. તેમણે 1850ના દાયકાના તબીબી પેપર વાંચ્યા અને પોતાનું ઑપરેશન તૈયાર કર્યું. એક અહેવાલ કહે છે કે તે આજે પણ વપરાય છે.

> એવાં સ્ત્રી-પુરુષો હોવાં જ જોઈએ જેમનામાં કરુણા અને દૃઢતા હોય, જેથી બધી સ્ત્રીઓ માટે પ્રસવ હંમેશાં સલામત રહે.
>
> કૅથરિન હૅમ્લિન, 2009

60,000	93%	61
2020 સુધીમાં સારવાર પામેલી સ્ત્રીઓ	સફળતાનો દર, એક સંસ્થા મુજબ	ઇથોપિયામાં તેમના રહેવાનાં વર્ષો

એક જ ઈજા માટે હૉસ્પિટલ

ઑપરેશન સફળ રહ્યું. એક સંસ્થા મુજબ તે 93 ટકા કિસ્સાઓમાં સફળ રહ્યું. સ્ત્રીઓ આખા ઇથોપિયામાંથી આવવા લાગી. હૅમ્લિન દંપતીએ નાનાં રહેઠાણો બનાવ્યાં, જ્યાં તેઓ ઑપરેશનની રાહ જોતાં રહી શકતી.

1975માં તેમણે અદિસ અબાબા ફિસ્ટુલા હૉસ્પિટલ ખોલી. કેટલાક સ્રોતો 1974 કહે છે. ત્યાં સારવાર મફત છે.

તેમણે વધુ ઉમેર્યું. દેસ્તા મેન્ડર નામનું એક ગામ, “ખુશીનું ગામ”, એવી સ્ત્રીઓની સંભાળ રાખે છે જેઓ ઘરે પાછી જવા માટે બહુ વધુ ઘાયલ છે. દેશના બીજા ભાગોમાં ક્લિનિકો ખૂલ્યાં. 2007માં કૅથરિને દાયણોને તાલીમ આપવા એક કૉલેજ શરૂ કરી, જેથી પ્રસવમાં ઓછી સ્ત્રીઓ ઘાયલ થાય.

દર્દીઓ અને સ્ટાફ તેમને ઇમાયે કહેતા, જેનો અર્થ “મા” થાય છે. 2009માં તેમને રાઇટ લાઇવલિહુડ પુરસ્કાર મળ્યો, જે લોકોની સેવાના કામ માટે અપાતો એક આંતરરાષ્ટ્રીય પુરસ્કાર છે. 2019માં ઇથોપિયાના વડાપ્રધાને તેમને પ્રતિષ્ઠિત નાગરિક પુરસ્કાર આપ્યો.

કૅથરિનનું અવસાન 18 માર્ચ 2020ના રોજ અદિસ અબાબામાં પોતાના ઘરે થયું. તેઓ 96 વર્ષનાં હતાં.

ક્યારે શું થયું

- **1958** હૅમ્લિન દંપતી ઇથોપિયા પહોંચે છે (કેટલાક સ્રોતો 1959 કહે છે).
- **1975** અદિસ અબાબા ફિસ્ટુલા હૉસ્પિટલ ખૂલે છે (કેટલાક મુજબ 1974).
- **2007** કૅથરિન દાયણો માટે એક કૉલેજ શરૂ કરે છે.
- **2009** તેમને રાઇટ લાઇવલિહુડ પુરસ્કાર મળે છે.
- **2020** 96 વર્ષની ઉંમરે અદિસ અબાબામાં પોતાના ઘરે તેમનું અવસાન થાય છે.

પ્રકરણ બીજું

આ વાર્તા ખાસ કેમ છે

ઘણા ડૉક્ટરો તેમના સુધી પહોંચતા દર્દીઓની જ સારવાર કરે છે. તેમણે એવી સ્ત્રીઓ માટે જગ્યા બનાવી જેમને બીજાઓએ પાછી મોકલી હતી.

તેમણે દાયણોને પણ તાલીમ આપી, જેથી ઈજા થાય તે પહેલાં જ તેને રોકી શકાય.

અમારો મત

તેઓ એવી સ્ત્રીઓ માટે રોકાયાં જેમને બીજા બધાએ પાછી મોકલી હતી.

પ્રકરણ ત્રીજું

આપણે શું શીખી શકીએ

1. **કામ તમને શોધી લે ત્યારે રોકાઓ**

   ત્રણ વર્ષની એક યોજના આખા જીવનનું કામ બની ગઈ.

   આ અજમાવો: એવું કોઈ કામ વિચારો જે તમે થોડા સમય માટે કરવા માગતા હતા. પૂછો કે શું તે તમારા વધુ સમયને લાયક છે.

2 જૂના જ્ઞાનમાંથી શીખો

હૅમ્લિન દંપતીએ પોતાનું ઑપરેશન બનાવવા 1850ના દાયકાના તબીબી પેપર વાંચ્યા.

આ અજમાવો: તમે જે સમસ્યાનો સામનો કરો છો તેના વિશે એક જૂનું પુસ્તક કે પેપર વાંચો.

3 જેમને બીજા પાછા મોકલે છે તેમને મદદ કરો

હૉસ્પિટલો પાસે આ સ્ત્રીઓ માટે કોઈ ઇલાજ ન હતો. હૅમ્લિન દંપતીએ એક બનાવ્યો.

આ અજમાવો: જુઓ કે તમારા કામ કે નગરમાં કોને પાછા મોકલવામાં આવે છે, અને એક નાની મદદ કરો.

4 ઇલાજ સાથે અટકાવ પણ કરો

તેમણે દાયણોને તાલીમ આપવા એક કૉલેજ શરૂ કરી, જેથી ઓછી સ્ત્રીઓ ઘાયલ થાય.

આ અજમાવો: એવી કોઈ સમસ્યા પસંદ કરો જે તમે વારંવાર ઠીક કરો છો. એવું એક પગલું લખો જે તેને મૂળમાં જ અટકાવે.

સાથે લઈ જવા જેવો એક વિચાર

ત્રણ વર્ષની યોજના આખા જીવનનું કામ બની શકે છે.

સ્રોત (અંગ્રેજીમાં)

Right Livelihood Foundation
Catherine Hamlin, 2009 laureate

Women's Agenda
Remembering Dr Catherine Hamlin, the gynaecologist named a 'National Living Treasure' (2020)

હકીકત-ચકાસણી નોંધ: આ વાર્તા બે સ્રોતો પર ટકેલી છે જે મોટે ભાગે સહમત છે. બંને મોટાં અખબારો નથી; મોટા શોકલેખો (The Guardian, The New York Times અને અન્ય, જે વિકિપીડિયામાં યાદીબદ્ધ છે) બંધ હતા કે મળ્યા નહીં, એટલે મેં તે વાંચ્યા નથી. વિગતોમાં ફેર છે. હૅમ્લિન દંપતી 1958 (Women's Agenda) અથવા 1959 (Right Livelihood)માં પહોંચ્યાં, એટલે વાર્તા "1958 અથવા 1959" કહે છે. હૉસ્પિટલ 1975 (Right Livelihood)માં ખૂલી; બીજાં પાનાં, જે મેં ફક્ત શોધ-પરિણામોમાં જોયાં, 1974 કહે છે, જે મેં ખોલ્યાં નથી, એટલે વાર્તા "કેટલાક સ્રોતો 1974 કહે છે" કહે છે. બંને સ્રોતો કહે છે કે લગભગ 60,000 સ્ત્રીઓની સારવાર થઈ છે; એક હૉસ્પિટલ-જાહેરાત, જે મેં ફક્ત શોધ-પરિણામોમાં જોઈ, 70,000 કહે છે, એટલે વાર્તા 60,000 લે છે. 93 ટકા સફળતા-દર ફક્ત Right Livelihoodનો છે. 1850ના દાયકાના તબીબી પેપરનો ઉપયોગ, તકનીકનું આજે પણ ચાલુ રહેવું, "ઇમાયે" નામ, 2007ની દાયણ-કૉલેજ અને ઇથોપિયામાં 61 વર્ષ ફક્ત Women's Agendaનાં છે. પ્રાદેશિક ક્લિનિકોની સંખ્યા પાંચ (Right Livelihood, મુખ્ય હૉસ્પિટલ ઉપરાંત) અને છ (Women's Agenda) કહેવાઈ છે, એટલે વાર્તા ફક્ત એટલું કહે છે કે દેશના બીજા ભાગોમાં ક્લિનિકો ખૂલ્યાં. બંને સ્રોતો પોતે હૅમ્લિન સંસ્થાની સામગ્રી પર આધારિત છે. "અમારો મત" વાળી લીટીઓ અમારું પોતાનું અર્થઘટન છે. બાકીનું બધું ઉપરના સ્રોતોમાંથી છે.